

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Постанови Верховної Ради України
«Про створення Парламентського простору пам'яті та Парламентської книги
пам'яті полеглих Захисників і Захисниць України»

1. Обґрунтування необхідності прийняття Постанови

Україна протистоїть збройній агресії Російської Федерації, яка має системний і екзистенційний характер для української державності. У цій боротьбі тисячі Захисників і Захисниць України віддали своє життя або вважаються зниклими безвісти.

Верховна Рада України як єдиний орган законодавчої влади та вищий представницький орган Українського народу виконує не лише нормотворчу, а й символічну функцію, пов'язану з формуванням державної традиції пам'яті та національної вдячності.

На сьогодні в Україні існують державні реєстри, окремі меморіали та заходи з вшанування загиблих, однак відсутній постійний парламентський меморіальний простір, який би уособлював загальнонаціональний, надполітичний характер цієї пам'яті.

2. Мета і завдання проєкту Постанови

Метою проєкту є створення Парламентського простору пам'яті та Парламентської книги пам'яті як елементів безперервної, деполітизованої та загальнонаціональної традиції вшанування полеглих Захисників і Захисниць України.

Основні завдання:

- інституціоналізація парламентського вшанування пам'яті;
- поєднання рукописної меморіальної традиції з цифровими інструментами;
- залучення територіальних громад і молоді до формування культури історичної пам'яті;
- забезпечення захисту персональних даних і прав членів сімей загиблих.

3. Суть проєкту Постанови

Проєктом Постанови передбачається:

- створення у Верховній Раді України Парламентського простору пам'яті як фізичного та символічного меморіального середовища;
- заснування Парламентської книги пам'яті як офіційної рукописної меморіальної книги, що не має юридичних наслідків;
- визначення принципів і порядку внесення записів без політичної складової;
- створення електронного парламентського ресурсу пам'яті як похідного інструменту.

4. Міжнародний досвід

Проект Постанови розроблено з урахуванням практики демократичних держав, зокрема Парламенту Канади, де з 1942 року функціонують Books of Remembrance — рукописні меморіальні книги, що зберігаються у спеціальному парламентському меморіальному просторі та мають виключно символічний характер.

Запропонована модель відповідає також практикам Великої Британії та Ізраїлю і адаптована до умов воєнного стану в Україні.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація Постанови не потребує додаткових видатків з Державного бюджету України та здійснюється в межах наявних повноважень і ресурсів Апарату Верховної Ради України.

6. Прогноз наслідків

Прийняття Постанови сприятиме:

- зміцненню державної традиції пам'яті;
- консолідації суспільства;
- підвищенню довіри до інституцій державної влади;
- формуванню культури історичної пам'яті серед молоді.

Проект не містить корупційних ризиків, не порушує прав і свобод людини та відповідає Конституції України.

Народні депутати України

